

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponentky práce

Autorka práce: Krausová Barbora

Název práce: Realizace rodinné politiky ve vztahu k mladým lidem v České republice a ve Švédsku se zaměřením na studentky matky.

Autor posudku: Mgr. Miriam Kotrusová, Ph.D.

Cílem bakalářské práce B. Krausové je „zjistit, jak je nastavená a realizovaná současná rodinná politika ve vztahu k mladým lidem studujících na vysokých školách v České republice v komparaci se Švédskem.“ (str. 5) V podstatě se však zaměřuje na studentky, které se vedle studia na vysoké škole věnují také rodičovství. Uvedený cíl práce je dekomponován do několika výzkumných otázek: Jak jsou definováni mladí dospělí v systému rodinné politiky v České republice a Švédsku; Které nástroje rodinné politiky vůči studentkám matek využívají Česká republika a Švédsko; Jaké možnosti dává stát potenciálním matkám studentkám; Jaký má nebo by mohla mít přínos politika na podporu studentek matek pro Českou republiku; V čem se můžeme inspirovat Švédskem. Uvedené otázky jsou formulovány poměrně deskriptivně, čímž jsou následně omezené možnosti pro hlubší analýzu či vysvětlení případných rozdílů mezi ČR a Švédskem, o což ale práce usiluje („pokusím se vysvětlit nalezené rozdíly“, str. 6).

Zastavila bych se u zvolené terminologie, jejíž použití není v práci zdůvodněné. Z názvu vyplývá, že práce se bude věnovat mladým lidem. V Úvodu je řečeno, že cílovou skupinou jsou studentky-matky. Co studenti-otcové? Nešlo by mluvit o studentech-rodičích nebo studujících rodičích?

Z hlediska metodologického se dle autorky jedná o komparaci dvou případových studií – ČR a Švédska (str. 5). Autorka realizovala expertní šetření, a to jak s expertem v ČR, tak s experty ze Švédska, které ji sloužilo především jako zdroj informací (tzv. systemizující expertní šetření). Dotazník se tím pádem lišil pro experty z ČR a Švédska. Nijak nezpochybňuji zvolený způsob, jenom by možná stálo za zvážení pokusit se zjistit i expertní názor ve smyslu zhodnocení situace studujících matek v obou zemích, což by mohlo autorce pomoci jít dále než jenom popsat fungování nástrojů rodinné politiky.

Teoretická východiska práce tvoří teorie sociálního státu a modely (typy) rodinných politik, perspektiva životního cyklu a vývojově psychologický koncept vynořující se dospělosti. Zvolená teoretická východiska jsou v pořádku, až na prohřešky při uvedení představitelů těchto proudů – Andersen místo Esping-Andersen (str. 8 dole) nebo Leidner místo Leitner (str. 9).

Bakalářská práce je strukturována do několika kapitol: kapitola 4. Mladý dospělý (nerozumím jejímu zařazení zde, v případě, že teoretická východiska končí stejně nazvanou podkapitolou), a dále kapitola 5. a 6., které se věnují rodinné politice určené studujícím matkám/rodičům v obou zemích. Obě kapitoly jsou členěné stejným způsobem, což naznačuje, že autorka v obou zemích zkoumala stejná kritéria/aspekty/parametry politiky zacílené na studující matky, jejichž popsání však chybí v metodologické části práce. Za zmínku by určitě stálo zabývat se vymezením rodinné politiky (viz název práce), neboť v analytické části vidíme, že autorka komparuje i nemocenské

dávky či příspěvek na bydlení, které nemusí být automaticky považovány za součást rodinné politiky, alespoň u nás.

Kapitola 7. je srovnáním obou zemí a obsahuje zajímavé momenty – např. srovnání časování přechodů do dospělosti v obou zemích (str. 45-46). V další části práce (7.2.) nazvané Současné nastavení rodinné politiky určené pro studující matky ve Švédsku je trochu nelogicky zařazená tabulka srovnávající nastavení rodinných politik určené pro mladé matky/rodiče v obou zemích. Oceňuji zařazení modelového příkladu situace mladé matky v ČR a ve Švédsku. Závěr hezky shrnuje zásadní zjištění uvedené práce.

Určitou slabinou této bakalářské práce jsou formální a formulační nedostatky. Některé formulace jsou nesrozumitelné. Např. na str. 8 *„Této teorii je vytýkáno mimo jiné, že v ní není zahrnutý aspekt genderu, který v současné době hraje klíčovou roli při vytváření sociálních politik. O několik let později i podpoře rodin s dětmi, což má spolu s dalšími trendy za následek situaci, kdy výše úhrnné plodnosti nedostačuje pro zachování stávajícího počtu obyvatel.“* (Tyto věty se mj. opakují ve stejném odstavci.) Dalším problémem je neúplně vhodný překlad původních anglických termínů, např. *„přímé a nepřímé transfery péče“* (str. 9) nebo *„welfare systém“* (str. 24) či naopak anglikanismy *„když je její dítě 1,5 roku staré“* (str. 50).

Některá tvrzení by stálo za to více rozvést nebo vysvětlit, neboť s nimi lze polemizovat. Např. str. 15 *„Mladé dospělé najdeme zejména na univerzitách, vysokoškolské vzdělání je klíčové v definování vynořující dospělosti.“* Absolventy středoškolského studia nelze považovat za mladé dospělé? Dalším příkladem je tvrzení: *„Rodinná politika ČR tím prakticky vylučuje možnost být matkou při studiu, protože systém je založen na familiárním uspořádání.“* Jak to autorka myslela?

Navzdory zmíněným formulačním, jazykovým a obsahovým prohřeškům Barbora Krausová napsala zajímavou bakalářskou práci, v níž prokázala, že disponuje potřebnými sociologickými dovednostmi i myšlením. **Práci doporučuji přijmout k obhajobě s hodnocením „velmi dobře“.**

Praha, 1.6.2016

Mgr. Miriam Kotrusová, Ph.D.